

Vapaa sivistystyö (tulosalue)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaan sivistystyön tulosalueen tehtävänä on ennaltaehkäisevä hyvinvointityö, jolla ylläpidetään ja edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Tulosalueen palvelut tukevat yhteisöllisyyden muodostumista ja luovat edellytyksiä monipuoliselle kansalaistoiminnalle, sekä antavat mahdollisuuksia omaehtoiseen ja elinikäiseen oppimiseen, aktiiviseen osallistumiseen, tiedon saantiin ja osaamisen kehittämiseen.

Kansalaisopisto (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kansalaisopisto on merkittävä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä, joka tarjoaa kunnan alueella mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja harrastamiselle. Opiskelu kansalaisopistossa on tutkintoon johtamatonta ja tähtää opiskelijan monipuoliseen kehittymiseen, elinikäiseen oppimiseen, hyvinvointiin ja kansalaisaktiivisuuteen.

Simpelejärven opisto tarjoaa yli kuntarajojen ammatillista täydennyskoulutusta, erikäisille harrastusmahdollisuuksia, hyvinvointia lisääviä tekijöitä, lyhyt- ja erikoiskursseja sekä pitkäkestoista kurssitoimintaa sekä on osaltaan mukana molempien kuntien kulttuurielämässä.

Toiminnan painopistealueet 2025–2027

Kansalaisopisto on tarjonnut monipuolisesti eri aiheisia ja sisältöisiä kursseja ja avoimia yleisöluentoja. Vuoden aikana toteutuneet lyhytkurssit ovat olleet suosittuja. Vuonna 2025 opistossa aloitettiin laajahko ja monisisältöinen Paikallisopaskoulutus, jonka avulla pyritään tukemaan alueen matkailua.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Simpelejärven opiston opistos sihteeri vaihtui keväällä, kun tehtävä saatiin täytettyä toistaiseksi voimassa olevana.

Kevätnäyttely Harjulinnessa

Kesäkurssien suosio mm. itetaiteen ja loitsukurssit

Kirjastopalvelut (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kirjastopalvelut tukevat kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja muiden kirjastonkäyttäjien tiedonsaantia, osaamista, hyvinvointia ja viihtymistä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet 2025–2027

Keskitytään lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistämiseen satutuntien, kirjavink-kausten ja kirjallisuuteen liittyvien pakopeli- ja muiden tilaisuuksien kautta.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Syksyllä 2025 toteutui Lukukeskuksen hankkeen järjestämä kirjailijavierailu Parikkalan kirjastossa. Kirjailija Jyri Paretskoita oli kuuntelemassa koko yläkoulu. Nuorisotoimen kanssa yhteinen Pikkupiikakin pakenee -hanke saatiin päätökseen marraskuussa 2025.

Vapaa-aikapalvelut (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluja kuntalaisille.

Toiminnan painopistealueet 2025–2027

Palveluiden tuottaminen eri ikäisille kuntalaisille ja seura- ja yhdistystoiminnan kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen.

Liikunta

Liikuntapalvelut on edistänyt kuntalaisten elämänlaatua ja hyvinvointia kunnan strategian ja talousarvion määrittämässä puitteissa. Toiminta on sisältänyt hyvinvointitilanteen koordinoinnin ja raportoinnin kunnan johdolle ja luottamushenkilöille sekä yhteistyön hyvinvointialueen kanssa. Liikuntapalveluissa on seurattu aktiivisesti kansallisia terveyden edistämishoelmia ja oltu niissä mukana soveltuvin osin.

Keskeisiä tehtäviä ovat olleet kunnan hyvinvointisuunnitelman ja vuosittaisen hyvinvointiraportin valmistelu. Työ on edellyttänyt laaja verkostoyhteistyötä eri toimialojen, järjestöjen, seurojen, yritysten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa. keskeistä on ollut hyvinvointipalveluista tiedottaminen. Yhteistyötä on tehty tiiviisti myös kunnan teknisen toimen kanssa erityisesti liikuntapaikkojen suunnitteluun, kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvissä asioissa.

Tehtäväalueeseen ovat kuuluneet lisäksi omaishoitajien ja vertais- ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja liikuntapalvelujen suunnittelu ja toteutus. Lisäksi liikuntapalveluissa on osallistuttu kulttuuri- ja liikuntatapahtumien järjestämiseen.

Ikäntyneiden liikuntaa on toteutettu runsaasti, samoin lapsille suunnattuja maksuttomia harrastuksia sekä koulupäivän aikana että sen jälkeen. vuonna 2025 käyttöön-otettu sähköinen tilojen varausjärjestelmä on edistänyt mahdollisuutta omaehtoiseen liikkumiseen.

Hankkeena toteutettuun liikuntaneuvontaan on rakennettu selkeä palvelupolku, jota liikuntaneuvoja on toteuttanut onnistuneesti.

Liikuntatoimessa on seurattu aktiivisesti toimintaympäristön muutoksia ja vahvistettu hyviä käytäntöjä, jotka tukevat kunnan HYTE-tavoitteita ja johon liikuntaneuvojan resurssi on vaikuttanut olennaisesti.

Nuoriso

On tarjottu monipuolisia nuorisopalveluja ja tuettu nuorten harrastusmahdollisuuksia (Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminta) koko kunnan alueella. Nuorisotyötä on toteutettu koulun arjessa aktiivisesti mm. koulunuorisotyöhankkeen avulla.

Etelä-Karjalan malli ei toteutunut. Perheiden ja vanhemmuuden tukemista on toteutettu perhekahvilatoiminnalla, joka toinen viikko ja lapsiparkkitoiminnalla kerran viikossa. Nuokkaritoiminnalla retkillä ja leiritoiminnalla on lisätty lasten ja nuorten hyvinvointia ja viihtyvyyttä koko kunnan alueella. Nuorten toimikunnan avulla on pidetty yllä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallistettu nuoria aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. vuoden 2026 talousarvioon on varattu määräraha nuorisovaltuuston toiminnan käynnistämiseen. Vuodelle 2026 suunnitellaan uutta kansainvälistä alueellista nuorisotyön hanketta. Hankkeen valmistelu on aloitettu syksyllä -25.

Kulttuuri

Parikkalan kulttuuri toteutuu sivistystoimen eri yksikköjen verkostotyönä. Suunniteluun osallistuu nuoriso- ja liikuntatoimi, kirjasto ja kansalaisopisto. Kulttuuritapahtumia on toteutunut pitkin vuotta ja kesällä toteutettiin neljän päivän Parikkalan tapahtumaviikko, joka huipentui Pikkupiian valintaan. Kaikkiaan kulttuuritapahtumia järjestettiin 19.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Parikkalan kesän avaus, jossa esillä erilaiset ilmastohankkeet.

Vuosittainen Pikkupiian ja joka toinen vuosi valittavien Kunniameännän ja -isännän valinnat. kesällä. Joulukuussa joulunavaus tapahtumassa sytytettiin torille joulukuuseen valot yhteistyössä paikallisyhdistysten kanssa.

Hankkeet

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aika- taulu	Kokonais- budjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %	Toteutu- minen

Vapaa sivistystyö -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK:T)	Seuranta	Toteutumi- nen
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Mittari	
Yhdessä tekemistä	Pidämme Parikkalan vireänä	Edistämme palvelujen tuottamista yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin sekä eri yhteisöjen kanssa ja tuemme erilaisen	Kurssien ja osallistujien määrä	Kansalaisopiston kursseja yhteensä 198

		harrastustoiminnan kehittämistä avustamalla kolmannen sektorin toimimista.		
		Edistämme vapaa-ajanasukkaiden mahdollisuuksia työskennellä ja asua kunnassa.	Kurssien osallistujamäärä	1058
		Säännölliset tapaamiset yhdistysten kanssa, yhteiset suunnitelmat kyläyhdistysten ja muiden yhdistysten kanssa. Tuodaan yhdistysten tarjoamat palvelut näkyväksi sekä kuntalaisille että kesäasukkaille. ETÄ-piste, osaajaversitas harrastusmahdollisuudet, hyvä tiedottaminen (infopaketti)	Toteutunut	4 kertaa
		Nuorisotoimi toimii Suomen harrastamisen mallin tukena kerhojen järjestämiseksi	Kerhojen määrä ja uuden hankkeen rahoituksen saaminen	HSM 11 Koulujen kerhotoiminta
	Huolehdimme henkilöstön viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista	Henkilöstökyselyt, kehityskeskustelujen painopisteet.	Tehty	Työskentely jatkuu
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Kirjaston kirjavinkkaus. Kaikki luokka-asteet saavat kirjavinkkauksen.	Toteutunut	100 %
		Perheille suunnatut liikuntatapahtumat	Osallistujamäärät	tapahtumat 6 kävijöitä 98
		Nuorten vapaa-ajantoiminnan järjestäminen (nuokkarit, leirit, retket, tapahtumat yms.)	Osallistujamäärät ja järjestetyt tapahtumat	4787 270
		Nuorten harrastamisen tukeminen	Järjestettyjen kerhojen määrä, kerhojen osallistujamäärät, yhdistyksille kerhotoiminnan järjestämiseen myönnetty avustukset	AVI:n 3 kerhoa osallistujat 358

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama	Tot-%
kulttuuritilaisuudet	13	25	20	-5	-25
nuorisotilaisuudet	300	180	270	+90	+33,33
kävijöitä nuorisotilaisuuksissa		2 600	4787	+2187	+45,69
liikuntatilaisuudet	180	300	319	+19	+5,96
liikuntakerrat		10 000	9104	-896	-9,84
kansalaisopiston opetustunnit	4 972	4 000	4487	+487	+10,85
kansalaisopiston opiskelijamäärä	948	1 000	1058	+58	+5,48
netto €/ opetustunnit	56,14	63,90	68,81	+4,91	+7,14
netto €/ opiskelija	294,43	319,51	291,84	-27,67	-9,48
kirjaston lainausmäärä/as.	11,25	11,0	12,07	+1,07	+9,73

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA- muutos	Muutettu TA 2025	TP 2025	Tot%
Toimintatuotot	355 138	221 180	0	221 180	265 090	119,9
Toimintakulut	-1 390 480	-1 168 145	-50 000	-1 218 145	-1 352 787	111,1
Toimintakate	-1 035 342	-946 965	-50 000	-996 965	-1 087 697	109,1

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Kansalaisopisto: Toimintakate yhteensä 101,1 %. Kansalaisopiston toiminta on toteutunut lähes talousarvion raameissa, alijäämä noin 3000 €.

Kirjastopalvelut: Toimintakate 97,6 % ja tulos ylijäämäinen noin 10 000 €

Kulttuuripalvelut: Yleinen kulttuuritoimi, Metku (lasten kulttuuri), Perinne- ja museotyö, Kotiteollisuusneuvonta, Taiteen perusopetus. Toimintakate 102 % ja tulos alijäämäinen 1418 €.

Liikuntatoimi: Toimintakate 92,5 % ja tulos alijäämäinen 7 682 €

Nuorisotyö ja päiväleiritoiminta: Toimintakate 84 % ja toteutuma alijäämäinen 20 032 €

Vapaa-aikatoimen hankkeet: toimintatuottoja kertyi noin 21000 € arviota enemmän ja toimintamenoja päättyneistä hankkeista noin 145 000 €. Tulos on noin 124 000 € alijäämäinen.